

Sygn. akt III UK 220/15

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kuryło

w sprawie z odwołania S. A.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie
o wysokość świadczenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 29 czerwca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 21 maja 2015 r., sygn. akt III AUa 685/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 21 maja 2015 r. oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 8 lipca 2014 r. (mocą którego zmieniono decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Koszalinie z 15 listopada 2013 r. w ten sposób, że ustalono, iż ubezpieczonej S. A. przysługuje prawo do obliczenia wysokości emerytury w oparciu o art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.; dalej: „ustawa o emeryturach i rentach z FUS”) i zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną organu rentowego. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego: 1/ art. 55 w związku z art. 4 pkt 1 i 13 ustawy o emeryturach i rentach z FUS; 2/ art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie odwołania, a także o orzeczenie na podstawie art. 415 k.p.c. o zwrocie przez ubezpieczoną spełnionego przez organ rentowy świadczenia i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano potrzebę wykładni art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, budzącego poważne wątpliwości w zakresie prawa emerytów – osób pobierających już świadczenie emerytalne, urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r., do obliczenia emerytury na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Potrzeba wykładni wskazanych przepisów ma istotne znaczenie dla spójności zasad przyznawania i przeliczania świadczeń emerytalnych, stanowiących założenia reformy emerytalnej oraz dla poszanowania zasady niedyskryminacji osób korzystających z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw z wniosków złożonych przed dniem 1 maja 2015 r., czyli przed dniem wejścia w życie przepisu art. 55a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku

przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Co się tyczy tej przesłanki przedsądu, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przepisy mające być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego powinny należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211). Rzeczą skarżącego jest zaś wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151, z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231, z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 2-4 poz. 43 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Oczywiście jest, iż budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia – mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój

jurysprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sady powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej przesłanki przesądu. Nie zachodzi bowiem sugerowana potrzeba wykładni przepisu art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, skoro przepis ten był przedmiotem wypowiedzi judykatury, a stanowisko Sądu Najwyższego w tej kwestii jest spójne. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 4 lipca 2013 r. (II UZP 4/13, LEX nr 1342169), ubezpieczony urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 r., który osiągnął powszechny wiek emerytalny, kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę dopiero po dniu 31 grudnia 2008 r., może złożyć wniosek o wyliczenie tego świadczenia niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Przepis art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, umożliwiając ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. wyliczenie emerytury w wieku powszechnym według jej art. 26, „zrównuje” w pewnym sensie sytuacje tych osób (urodzonych przed 1 stycznia 1949 r.) z sytuacją osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które (jeśli nabyły prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym albo do tzw. emerytury wcześniejszej) mogą, osiągając powszechny wiek emerytalny, złożyć wniosek o ustalenie prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym wyliczanej według art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (zob. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2013 r., II UK 424/12, LEX nr 1341674). Wobec wyjaśnienia spornych kwestii w powołanych judykatach, nie zachodzi potrzeba wykładni wskazanego w skardze kasacyjnej przepisu.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanej przesłanki przesądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.